

Posudek diplomové práce Bc. Johany Šebkové „Ředitelé/správci majetku schwarzenberské primogenitury a osvěta rolnictva ve 40.-70. letech 19. století, Praha 2023, 87 s.

Schwarzenberské velkostatky 19. století byly jedním z center agrární modernizace a osvěty v českých zemích. Jako takové k sobě dlouhodobě poutají pozornost badatelů. Johanna Šebková se zaměřila na osobnosti správců, kteří byli nositeli a prostředníky novinek, zlepšení jak ve vztahu ke schwarzenberské doméně samotné, taky i obyvatelstvu s ní existenčně více či méně těsně svázanému či hospodařícímu v jejím stínu.

Zvolené téma kladlo na autorku značné nároky v několika směrech, jednak jazykové, obsáhlé texty jsou stylizovány v němčině předminulého století, jednak paleografické, neboť velká část pramenů je psána novogotickou kurzivou, a žádalo si i elementární znalosti z oblasti zemědělské produkce. S danými úskalími se již velmi zdařile vyrovnala ve své bakalářské práci věnované vědecko-poznávací cestě Josefa Šusty do Německa tak, jak ji zachytil ve své obsáhlé zprávě.

Není pochyb o tom, že práce je podložena množstvím seriózní badatelské práce s původním archívním pramenným materiálem. Autorka se dobře vypořádala i s pojmoslovím. Struktura díla je vcelku logická. Nešťastné je jeho metodologické uchopení, které vychází z přístupu označovaného jako „ideální typ“. Mezi ideální typ a reálný typ vložila kol. Šebková v části „Metodologie, problémy a badatelské otázky“ ještě „modelového ředitele schwarzenberského majetku“. Modelový ředitel se ovšem z provedených analytických úvah logicky vytratil, aby zůstal v závěru zcela nezmíněn. Pokud odhlédneme od tohoto metodologického nedostatku a poopravíme cíl práce na charakteristiku „kolektivního portréту schwarzenberských vrcholových úředníků“, můžeme předložené dílo přijmout jako obsahem relevantní.

Práce je poněkud nevyvážená, v kontextuálních pasážích je zbytečně podrobná naopak analytické pasáže, na nichž práce stojí, jsou příliš stručné, málo podkládané pramennými materiály. Vedoucímu práce je sice zřejmé, že autorka se s příslušnými písemnostmi seznámila, využívala je z valné části již v bakalářské práci, ale zde přinesla jen kratinká shrnutí. S charakteristikami, které autorka přinesla lze v zásadě souhlasit, závěr, že schwarzenberští úředníci byli významnými nositeli osvěty je správný. Zajímavý je myslím ne explicitně vyslovený poznatek, že většina z nich pocházela již z úřednických rodin, měla pro

správu předpoklady v podobě rodičovských zkušeností a loyality rodiny k vrchnosti/zaměstnavateli.

Autorka kladla akcent na samostatnost práce a s vedoucím projektu spolupracovala spíše nárazově, v pravdě nedostatečně. Z toho plynou výše uvedené nedokonalosti. Je i škoda množství gramatických a stylistických nedůsledností. Práce nicméně ještě splňuje nároky na diplomovou práci kladené a proto ji doporučuji k úspěšné obhajobě.

Hodnocení: dobře

Praha 17. ledna 2024

prof. PhDr. Eduard Kubů, CSc.